

החפץ להודיע דבר מה לטובתו עליו
לשלם בעד כל שורה גרוש וחצי.
מחיר עלה אחד פיאסטער וחצי
המאסף החומים יקבל עשרה למאה.
מכתבים בלתי הפשום ישובו לבעליהם

הבצלה

מחירו לשנה בארץ טירקוי 4 מאגידוי
כסף. בעש ריך 8 פלאדון. בצרפת
20 פראנק. בברוטניה ואאקריקא לירא
שטערלינג. ברוסיה 6 רובל.

ציון

HABAZELETH

מבשרת

מכתב עתי יוצא לאור בכל שבוע יבשר וישמע כל דבר הדרוש לחפץ לבב איש יהודי.

מ א ת

ישראל דוב פרומקין.

ירושלם, ח' אדר ב' התרנ"ד.

Jerusalem 16 März 5654.

Monte sur la plus haute montagne, messagere de
Sion, Éleve ta voix avec force, envoyée de Jérusalem!
Élève-la te ne crains rien. (Isaie XL 9.)

על הר גבוה עלי לך מבשרת ציון; הרימי בכח קולך
מבשרת ירושלם, וגו'
(ישעיה מ' ט')

תוכן הענינים. ירושלם, ירושלם, איכה יועם זהב. קאנצא. מצרים. הרלב"ן. ח"ש. מודעות.
יון הקטן. האושר מאין ימצא. אפרו בינה. חידה.

ירושלם.

אסון קרה בעירנו ביום אתמול, לאחר אחינו האשכנזים אומן עני
וישר נפל גדי בבור אשר בחצרו, וישלח אחר אחד אחינו הספרדים
יודעי משוט לרדת אל הבור ולהוציא נבלתה לבלי יושחתו המים, והאומלל
נמצע ומת, האשכנזי הובא לעיני אל בית האסור והחקירה הוחלה.
הגביר בערנשטיין מווארשא, הנוסע בארץ הקדם לתור עתיקותיה,
בא ליפו בשבוע הזה, וביום אתמול בא לעירנו בלוית הרופא ד"ר ביכאוסקי
ומתורגמן הנוסע עמו, ויסורו לבית מלון האוורד.

כל הפועלים העברים אשר עברו בהמושבות עבודת שדה זכרם
נפטרו עתה ממשמרתם כפקודה רוממה, והנם עתה נודדים ללחם,
רבים מהם מבתים רגליהם ובאים ירושלימה לבקש עזרה, והיא נמצאת
להם במדה לא נפרזה ובקושי גדולכי רבים גם פה הולכי במל, ורעבים
ללחם מאין עבודה ומלאכה.

שני אנשים מאחינו גולי רוסיא ורומעניען אשר הגלו לאומיר
באו בשבוע הזה הגה ערומים ויהפם רעבים וצמאים וכל עין תראה אותם
תדמע דמיע. התלאות אשר עברו עליהם בדרכם נוראות הנה, ברגליהם
הלכו מאומיר עד ראדים, ויגעו ביערים ויתעו בתהו לא דרך, וירעבו
ויצמאו עד אשר באו לראדים ומשם שלחום באניה ליפו, ויעלו ברגליהם
ירושלימה, וכל התלאות האלה כאן הנה לפי דבריהם מול התלאות
העוברות על אחינו הגולים אשר באומיר. רוב הגולים מתפרנסים מאסיפת
פסולת גלומי עשן בשוקים ורחובות, אשר בהצליח איש הצלחה גדולה
יוכל לאסוף ולמכור מאבאם בגרוש אחד ליום! נורא, נורא מאד מצב
אחינו האומללים באומיר, ולא לפלא יחשב אם ישליכו אנשים נפשם
מנגד ויפקירו עצמם ללכת בדרך לא ידעו אל אשר ישאום רגליהם.
אחה! עד מתי לא ישימו אחינו באיראפא המרחמים את הגולים בכל
מקום שהם, את לבם לאומללים האלה אשר באומיר, לשום קץ לצרותיהם

אשר גדלו מאד. נפשות רבות נספות בלא עתה, משפחות רבות סובלות
רעב וחוסר, שם שטים וישראל מתהלל, ואין הונן ואין מרחם!
מחברון מודיעים לנו כי גם שם נטעה המיססיאן קנה, ותיסד
בית חולים ותביא רופא ורפואות, ויום יום ישיב לשואלים בעצתו חנם
גם סמי מרפא יתן להם חנם, וכנהוג עת יאספו החולים להתכרך,
ידרוש אחד המסיתים דרשה של דופי לכל לשון שישמעו הנאספים.
ואחינו מה הם עושים? אחינו הספרדים והאשכנזים, ראשי העיר,
המקודשה בקדושת אבות, מה הם עושים לסדם פני הרעה הזאת, מינות
דמשכא, המספחת המכלה בשר ונפש? מאומה! נהפוך היא לדברי
הסיפר המודיע לנו רבים המת מאחינו גם ספרדים גם אשכנזים, גם
מגדולי היחש והמעלה גם... ונס... המשכמים לפתח רופא
המיססיאן, אם כי רופא יהודי מאמחה מצוי בעיר הזאת הוא דאקטאר
יערמאנס, והוא עינה לדורשיו תמיד חנם, ויבקר גם חולים בבתי
חנם ביום ובלילה, כי זאת משרתו בעדת חברון, ומה בצע כי יחמאו
אחינו אלה ויתגאלו בפתבג המיססיאן.

גם להתלמד שפת בריטניא הולכים חמשה מצעירי הספרדים
בחברון — אשר נדעם בשמותם — אל בית המיססיאן, ומי יודע
אם לא ימשכו אחריהם עוד נערים, ואנחנו כבד-ראינו בירושלם את
אשר עוללה המיססיאן לצעירים נבערים בלמודיה אלה.

ישימו נא הרבנים אשר בחברון לבם לדבר הזה, עיר קטנה היא
חברון ואנשים מבני ישראל בה מעט, נדיכי עמנו באיראפא משלמים
שכר רופא אשר ירפא חוליהם חנם, נדיכים באפריקא, חזילו זהב מכיסם
להקים להם בית חולים, ונדיבים אחרים נתבעים עוד לתת די הדרוש
לשכללו ולהכין את כל הדרוש בו, ואחינו הנתבעים וגותנים בלי תפונה
יתנו ויחזרו ויתנו, ומה יאמרו חבריות בראותם כי בעיר כזאת ובמצב
כזה תוכל המיססיאן לעשות חיל, ולמשוך אחריה אנשים החפצים לעמוד
במקום גדולים.

התכבדו מכובדים והבדלו מהמיססיאן ורופאיה, כי לא תהי זאת
תפארתכם. הליכתכם לבד מחללת שיש, אם כי לא תעשו כל מעשה,
ובמקום שיש חרש אין חולקין כבוד.

ירושלם.

כבוד הר"ד פרומקין מו"ל החבצלת.

להשתוממות לבבי קראתי במכתבך "המגיד" נ' 8 שנה זו מכתב מאיש אחד אשר יכנה א"ע בשם יהודה ל' ב. מוהר"ר צבי ז"ל יפה מפעיה"ק ירושת"ו, וכי הוא נהפך מאוהב לאויב לכולל וואהלן יען כי מפי שמע אשר הודיתי לפניו כי כנים כל דברי הנובח צפנת פענח. כי וע"כ למען האמת מצאתי חובה להדיע בזה גלוי לכל כי חלילה לי להוציא מפי לעז כזה לדבר סרה על מנהלי הכולל הזה, בשגם כי הלא על ידי יצאו ויבואו כל ההכנסות וההוצאות מהכולל, אבל אויב הזה לא הי' ולא נברא פה ואך כלב חי הוא אשר הוציא דבה בשם אריה המת! ובקשתי מכבודו הרם לתת מקום לדברי אלה בגליונו. באעה"ח יוסף מאלמאטש.

חקרנו ודרשנו היטב, ובאמת אין איש בירושלם אשר יקרא בשם הזה הנזכר בהמגיד כסאמר המסתתר בשם צפנת פענח, וברותא היא. המו"ל.

איכה יו"עם זהב.

כל המסתכל בעין פקוחה, עומד ורואה, כי לא לחנם העמידו חזיונו ברוח קדשם את העיר ואת העם מתאימים כתאמי צביה זה לקבל זה, ומיום עמדנו על דעתנו עינינו

רואות שכלעומת התנברות שנאת אויבי בני שם לישראל, עולה השנאה והקנאה של בני בלי שם מעמנו על אחיהם בני עמם היושבים בירושלם, ובמדה שצוררי בני שם מידדים לעמנו בנכליהם, בעלילותיהם, בכזביהם ובכתבי עתיהם המצירים לישראל, מבלי הבט אל האמת כי אם אל התכלית, והיא, השנאה והנקם, בה במדה, צוררים ברוני עמנו מבית ומחוץ את אחיהם היושבים בערי הק' בעקיצות עקרב ובלחישת שרפים נחשים צפעונים, ומבלי ידיעה, או גם בידיעה ובכוונה, ומבלי דרישה וחקירה, פוסלים הם במומם את מחלקי הצדקות את ממוני הכוללים, את ראשי העם, את רבני העיר, אנשים נקיים וצדיקים, שלא עשו רעה לשום נברא, ובכפם לא דבק מאוב, ואשר אין איש מהמקבלים שיש לו להתאונן כי ננעו בחלקו, אלא כי אינם שמחים בחלקם כי מצער הוא ואינו משביעם לחם, וזה אמת, אבל מה בכחו של המטינה להושיעו, הלא את אשר רשים בעדו ברשימה וחשבון איתו יתנו לו, ועליו אין להם מה להיסף וממנו אינם גירעים אף פרומה אחת.

ומה אננו שומעים כל היום, "כי הממונים גונבים ושמים בנכליהם ועושים פימה עלי כסל" ובדומה בדברי בלע ולשין מרמה, ואם יאמר להם אדם, קראו נא בשם מי הוא המטינה אשר גנב ושם בכליו וחיסר כל שהוא מחלקי של שים איש, לא ימצאו מענה. — וגם הכוזבים האלה מיציאי דבת השקר, אינם חותמים את שמם אף כי

יאן הקטן.

ספור קורותי מאת הרב ד"ר לעהמאן זצ"ל,
העתקה מהאיזראעליט במיינין.

(המשך מגליון החולף)

ח.

בבית בצלאל העשיר בזאלקעו התאבלו אבל כבד לא אך על רבקה אשר הלכה שבי, כי גם על יעקב אשר יצא לחפשה מאז עקבותיו לא נודעו.

אז הגיעו לזאלקעו שמועות משרה הקרב, כי נצחו הפולאנים את אויביהם בסביבות זכאראו וכריעום למבח, רב העדה אשר שמע את השמועות ראשונה, מהר ללכת לבית מחוהנו בצלאל לספר לו את אשר שמע, ואשר יקרה כי הנצחון הזה יביא ישע גם להם. הרב האומלל! יגונו רב היה מיגון בצלאל ושרה, רבקה יחידה היתה לו ובת זקונים. ארבעים שנה גר עם אשתו הראשונה אשר היתה עקרה ולא ילדה, אח"כ מתה, והוא אשר היה זקן בן ששים שנה בא שנית בכרית הנשואין, ואשתו השניה ילדה לו את רבקה, ולא יספח ללדת עוד, גם אשתו זאת השניה מתה זה כשנה ולא נשאר לו עוד שאר וקרוב עלי תכל בלתי רבקה יחידתו, אשר השיא ליעקב בן בצלאל, ויגחם בה ובאושר אשר מצאה בית אשה — ועתה הלכה בתו שבי, וחנתו יצא לחפשה ולא שב עוד! אך במחוננו העצים בה אמץ לב הזקן האימלל ויעודדהו, ובהגיע לאונו השמועה כי פאלען חולצה מאת אויביה והקאזאקים הובו מכה רבה למאד, השתעשע בתקוה כי עתה תחלץ גם בתו מירי שוביה.

הוא רץ וכל עוד נפשו בו בא אל בית בצלאל ויספר לו ולאשתו את התקוה אשר ישתעשע בה, והם הקשיבו דבריו בשחוק מהול בתונה, כי התקוה הזאת לא פעלה כל פעולה על לבבם. ברגע ההוא סרו שני רוכבים רצים על סיסיהם אל רחוב היהודים ועל בית בצלאל עמדו. האחד שר צבא צעיר לימים ירד ססיון, וימסר רסנו ביד הרוכב השני; בצלאל ושרה אשר ראו מחלון ביתם יצאו לקראתו החוצה.

"בצלאל", קרא השר, התכירני עוד?

"מי אתה אדוני?" שאל בצלאל בתמהון.

"האם לא תזכיר עוד את יאן הקטן אשר הואלת להביא

אל ביהך ולכלכלו בכבוד?"

"זכר אזכרה! ואתה אדוני הנך....."

"אני הנני יאן הקטן הנקרא היום יאהאנן סאביעסקי."

"מה?" קרא הרב אשר עמד גם הוא על פתח הבית וישמע

דבריהם. הנדיב הזה הוא הנסיד סאביעסקי, מנצח מלחמת זכאראו, מציל ארץ מולדתנו מאויביה."

"רבי", אמר בצלאל, "זכר אני עוד את כל דבריך אשר

דברת בעת באתי לשאלך עצה מה לעשות את הצעיר הנמצא בין ערמות השלג והובא לביתי! כמה גדולים דברי חכמינו שאמרו חכם עדיף מנביא! אתה מורי ורבי אמרת לי בעת ההיא: "מי יודע אולי מתאכסן עתה בביתך, האיש העתיד לשבת על כסא ממלכת פאלען".

"אבל, אמר סאביעסקי בשחוק, בהכנסו אל הבית פנימה

והרב ובצלאל אחרי, מלך פאלען הנהו יאהאנן קאזיסיר ולא אני!"

"עוד תעלה ותשב על כסא מלוכה אדוני", קרא הרב ברגש.

בין שינאי ציון, בין בווי היהדות, בין מחללי הדת, בין כל פריצי עמינו ההוללים האומרים לעקור הדת מירושלם ומישראל, הם תפשו העלילה ככבודה, ותלו עליה המון שקרים וכזבים, ומה נאמנו ומה צדקי דברי נביאנו, (דניאל ט' י"ז) ירושלם ועמך לחרפה.

ואנחנו אשר בשם ה' ודתו נדגיל, מהמונם לא נחת, ומשאננם לא נפחד, וכשם שמעילי עלילות ברשע על ישראל, נפלים אחד אחד ונתפשים אחד אחד, כן שונאי ציון יהיו כחציר גנות, שקדמת שלף יבש, כי יכירו אחינו וידעו, את כל פועל פעלו יושבי ירושלם אוכלי לחם העצבים לחם החלוקה לבנין הישוב בידיהם הרפות ובעוני וחוסר, וכמה חירבן והשחתה, לבעלי בתים הרבה שנהרס מצבם, — כי עזבו את ביתם נמשו את נחלתם בחו"ל, ע"י קולן של סיפרים והתלהבות הדרשנים וקריאות העתינים, בקול חוצב להבות "שאו נס ציונה" וכדומה, ואל הנחלה לא באו, כי אין מנוחה ואין נחלה שפרה, אלא ליחיד סגולה. . . . — במה גדרים וסייגים, הביאו אוכלי לחם אבירים לחם השמיצצע אשר יפישו כעגלי מרבק, ומלאכתם נעשה ביד אחרים, וכל כחם הוא כפיהם ובאצבעותיהם, ובתלהבותם בכתבי עתיהם, להחליש כח הדת ומחזיקיה.

ולמרבה התימה, האנשים ההם שהשחתם רבה ותועלתם מועטת, תחת לבא בנקרות צורים ולהחבא עם חבילי זמירותיהם וזמר עריצים, עוד הם יוצאים ועומדים לפרשת דרכים, וכאותו הננב אשר בברחו וחבילת ננכתו על כתפו,

יודעים כולם שמעולם לא תבעו הממונים לדין לא בד"י ולא בד"א את שים אחד מחרפיהם, ולעולם מקבלים הם עליהם את הדין, והנם נעלבים ולא עולבים — ובכל זאת מה המכסים שמם אימרים, שהם מפחדים לגלות את שמם מאימת הממונים! השמע איש מעולם שנרדף איש אחד מהממונים על ידי דבת שקר? לא! אלא שמתוך בושח לשקר במה דעביד לאיגלווי המה מכסים שמם במשאון. יאמרו נא יראי ה', האין זה דומה ממש למעשי האנטיסימיטים, הבידים עלילות שקר וכזב מרמות ותוך, ואם מי וטי יקים כנגדם וכחשם בפניהם יענה, המה אינם גרתעים לאחוריהם, ובמצח נחושה ירימו ראש ירחיבו פה יארכו לשון שנית ושלישית. וכן אנו רואים באנטיסימיטי עמנו, וע"כ צדקי יחדיו דברי חזינו שאמרו בשנים קדמוניות (דניאל ט' י"ז) ירושלם ועמך לחרפה.

וכן אנו מוצאים בתפלת אבינו מלכנו, כי נסדרה תפלה מיוחדת, כלה דבר וכו' מבני בריתך ותפלה מיוחדת מנע מ' מנחלתך.

וכן ראינו, כי בימים האחרונים שעלתה התנבחות השקר למעלה ראש, עד שהעז המימר פוילוס מאיר לספר מעשה שבדה מלכו, להעליל עלילה נמכזה כנודע, ככה עלתה התנבחות השקר ע"י איש שהמגיד מכנהו "סמל היהדות" — שבדה מלכו עלילה נוראה, ומשך אבירי עמנו בכחי להאמין בשוא בתעה, והעונונים הרגילים להפטיר בהידע את ירושלם, והסיפרים האומרים לעשות להם שם

"האיש אשר בהיותו בן עשרים שנה הצליח להציל את ארץ מולדתו מכל אויביה, יוכה ברבות הימים לישא נזר המלוכה על ראשו".

בין כה וכה הביאה שרה מאכל ומשקה ותציגם על השולחן לפני הנסיך.

"האח", קרא סאביעסקי, "חפצים אתם להראות לי שנית מרת הכנסת אורחים נשמחה וטוב לבב אשר נטעה קן בלבבכם, ואני הן באתי להודות לכם על הסדר הכנסת אורחים אשר נמלתם עמדי בפעם הראשונה, לפני עשר שנים! אבל, איפוא הנהו יעקב בנכם היקר, אחובי ורעי לפניכם?"

בצלאל אכה לענות על שאלתו, אבל דמעות פרצו מעיניו וגרונו נחר, גם שרה לא עצרה כח לדבר דבר, והרב הזקן בכה בכי תמרורים בקול רם.

"שמעתי, שמעתי את יונתכם והנסיכה אשר הסכה בו", אמר סאביעסקי, "אבל אמצו וחזקו לכבכם; אני מקיה כי בנכם ישיבו אליכם".

"השמעת דבר אודותם?" שאלו כולם.

"בנכם יעקב חי הנהו!" השיב הנסיך.

"ובתי רבקה?" שאל הזקן כינן ודאנה.

רבקה היפהפיה בתך הנה? — גם היא חיה. שניהם כריאים ושלמים, ובקרוב יבאו אל הבית הזה; אני סהרתי ורצתי לפניהם לפען אבשר לכם מעט מעט את בשורתי הטובה, ולא יבולע לכם חלילה בשמחתכם הפתאומית".

ותגדל השמחה בבית בצלאל אחר השמועה אשר השמיע סאביעסקי. בצלאל קפץ ורקד, חבק את מחותנו הרב, ונשק את שילי בנדי סאביעסקי; הרב הזקן ישב על א' הכסאות וידום,

ושרה בכתה בקול מרוב גיל, ויאספו משרתי הבית וכל השבנים אשר שמעו קולה, ובתמהון שאלו מה דבר המהומה.

"בני . . . השיב בצלאל וינמנם בלשונו . . . בני יעקב ואשתו רבקה . . . חיים . . . כריאים . . . הם שבים אלינו . . . הנסיך סאביעסקי, העומד לנגדינו בשרנו את הבשורה הזאת . . . עד סהרה פשטה השמועה כנפיה בבל רחובות זאלקיעו, וכל תושביה מהרו לבא אל בית בצלאל לראות את הגבור סאביעסקי מנצח מלחמת זבאראו, ומציל את ארץ מולדתו מכף אויביה. וכבא יעקב ורבקה אל הבית מצאו את פתח הבית מסובב מהמון אנשים וגשים, אך בעמל רב הצליחו לסל מסילה לחדור אל הבית פנימה, ושמחת הוריהם עברה כל גבול.

בעבור מעט המולה, ובני הבית החלו לחפש את סאביעסקי, לא מצאוהו; הוא נמלט מהבית חיש אחרי בא יעקב ורבקה, למען החלץ מהבובך אשר אבו תושבי זאלקיעו לחלק לו, ומתודת הנצולים על ידו, והוריהם.

המשך יבא א"ה.

האיש מאין ימצא?

(המשך וסיף מגליון החולף)

עתה הוכלל כל קיומו כאבסינט. תאוה ומשחק. ברגעי דעת ברורה היקרים עלה לו להכניס בתוך נפשו פנימה ואז היה מרגיש כופר ראש מתנועע ולבו הכהו. הוא הרגיש כי לא יוכל לצחוק או בצחוק תם לא יוכל למהות כפיו בעוננו. כמו שעושים הרבה עניים וצעירים ממני. פעמים רבות קנא בפועלים אשר ראם טבעד לחלץ ברכותו החזקה.

בגדי עבודתם למעומרים באותיות הכבוד אשר נתכבדו במ
מאת הוד מלכנו האדיר יר"ה. את מקום כבוד ראש הרבנים
הרה"ג ר' משה הלוי איפענדי הי"ו אשר לא שב עוד
לאיתנו הראשון ובפקודת הרופאים לא יצא מפתח ביתו,
מלא בא כחו הרב ר' חיים מנחם פראנג'י, ואזו באו כל
רבני העדה ודייני הצדק, החזנים והמשוררים שרו מזמור
ה' בעזר ישמח מלך, ואח"כ דרש הרב ר' חיים מנחם
בשפת ספרד דרוש נחמד לכבוד היום, אז נגש השר יצחק
פאשא מולכו אל היכל הקודש ויפתח דלתותיו, והחזן ברך
ברך ברכת הנותן תשועה למלכים.

היום ההוא נועד להניח בי אבן פנה לבנין בית שער
המצבת, אך בפקודה רוממה נתאחזה הנחת האבן עד אשר
יעבור ירח ראמאדאן והחג אשר אחריו.

זה שנים אחדות אשר ניסד בהעיר הבירה בית חולים
מיוחד לנשיכי כלב שיטה, ורופאיו המשתמשים בהמצאת
הרופא פאסטור הידוע, מצילים נפשות רבות ממות. אל
הבית הזה יובאו חולים ממין הזה גם מערי המדינה הרחוקות
אך על הרוב יאחרו המועד, מפני רחוק הדרך ועמלה,
ויפקוד עתה הוד מלכותו השולטאן יר"ה ליסד בתי חולים
כאלה בבגדד, בצנעה, בדמשק, ובמינאסטיר למען יוכלו
הרופאים להביא ישע לחולים במחוזות האל.

הגביר המנוח סי' שלמה פירנאנדיס אשר גוע וימת
בירח שבט בקאנסטאנטינאפול, השאיר אחריו שמנה ועשרים
אלף פראנק לצדקה וחסד, מהם עשרת אלפים פראנק לקרן

צעק בקול רם, תפשו את הנגבים, ואומר לאחרים, מלו
שכרם ובואו וצעקו גם אתם עמי, כן הם, מבלי בוש
וכלימה, יוצאים וצועקים ושוברים גם את בלעם ובעור,
לקלל ולחרף מערכות נקיים וצדיקים, בכד לשון של גנאי,
נגבים, זרים, אינקוויזיטורים, פריצים, פושעים, עוכרי ישראל
וכדומה, ואנחנו נשיב להם, תשובת אליהו לאחאב לא עכרתי
את ישראל, כי אם אתה ובית אביך בעזבכם את מצות ה'
כו' — והדברים עתיקים.

דברי איש אשר בעזה"י רבות פעל ועשה בבנין
הישוב, והי' גם ממסדיה הראשונים של פתח תקוה ומושב
יהוד, — ואשר על אותו המכתב „קול מהיכל" שכותבו ורוב
חותמו כבר אינם בחיים, יצאתי אנכי תומ"י במ"ע
המליץ ובטלתי אותו בטול גמור, ושונאי ציון יקימוהו עוד
היום לתחיה להעלות חימה — ואיש מאלה אשר השקר
שמש למפגע לו,

והוא הצעיר

קאנסטאנטינאפול.

ביום הולדת אדונינו השולטאן יר"ה, נאסף קהל גדול
מנכבדי עדת ישראל אל בית הכנסת הגדול אשר להספרדים
בנאלאמא, ואשר נהדר בהדר ותפארה לכבוד היום.
כל שרי ישראל נושאי משרות גבוהות בבתי מועצות
הממשלה הרוממה באו גם הם אל בית הכנסת לבושים

כעונג המיוחד שהכשירו להרגיש — אז קראו עצרת משפחה, ורופא הבית
שם את לב הנאספים על מצב בריאותו הנורא והצורח. אז החליף הנסיד
אחרי נתנו לכל להביע צערם ולבכות את האכסניט בקוניאק משקה
יותר בריא ופחות מזיק.

זה הוא גורל האדם הזה, הוא שיכול להפוך לפות שלמים לגן
עדן, הוא שיכול לעשות לו אניה טיול היותר יפה באירופה למען סובב
את הארץ, הוא שיכול היה להיות עצמו מאושר בהאשירו במעשיו אדם
רב, הוא שיכול היה למלאות גנזיו פסילים ותמונות — הוא שוכב עתה
משתרע על מרבד פרסי לעולם שכור, צלוחית קוניאק בידו הימנית
וקנה הטאבאק בשמאלית.

כל המיליאונים הנאספים בעטל כמה דורות, כל אות המשפחה
כל זאת כרע תחת צלוחית יין שרף.

הנסיכה אחרי התאמצות לבלי הועיל אחרי תלונות שוא רבות,
החליטה כי נפלה בחבל איש שלא ישרה נפשו בו והקרובים המשרתים
והמקורבים בספרם בסגנון התולים את כל ההללות הכמוסות של הנסיד
השכור ובשערם אודות פניו שקממו בלא עת והאבעבועות הצהובים
המנולים אותם, אמרו:

— אפונה אם יאריך יותר משנה או שנתים.

— ואני משער כי לא יחיה אף ששה ירחים. אתמול, שרם הגיע
אל מטתו לשכוב עליה, ארבע פעמים כשלו ברכיו ויפול, רגליו חרלו
משמוע לרצונו.

— ואל השלחן האם לא תתבוננו איך הוא מבלה? הלא אינו
מועם מאומה, ורק לפעמים יגע במאכלים היותר חמוצים וחריפים. הוא
אך שותה כל היום, ומה דל בשרו, אתמול פשמתי את בגדיו ואימתי.
הנביאות אכן באה, הנסיד פ. מת באביב ימיו, כקרנן האלכהלו.
הנחמה המיוחדת אשר בעתות היאוש ישתמשו בה בני האדם כיושב על

נשענים אל הקיר הבורר מחוס השמש ובלעיס בתאווה גדולה ככר לחם
שחור. לפעמים הגיעה לאזניו בשבתו בהיכלו שירת הגנן הנובעת
מעמקי לבו, שריקת המבישל העליזה צחוק בני השוער הצלול. אלה היו
קולות משכים מעולם רחוק, שהיה רוצה לשקוע בה למען שיקום עוד
הפעם בריא יותר, עלז יותר מאושר יותר. אך לעצ לא ידע ולא יכול
לחיות חיים אחרים, כי אם במעבר תסיפר מניהנם אחד אל רעהו, שנקראו
בשם אלכהול, זנות ומשחק, אשר התמכר להם בלי התנגדות. הוא לא
היה מאושר ולא היה מסופק בזאת אף רגע, אך המיליאונים שלו לא
יכלו להמציא לו דברים יותר טובים, וזה היה ללחם חוקו התמיד
שחלק עם חבריו בעונות.

לא נדבר עוד על דבר שהמשקאות החריפים והנשים הרסו את
בריאותו, אך גם המשחק בלע את כל ירושתו, וביום עברות אחד היה
עליו לעזוב את פרים בקריאת פקידיו, הוא מצא את רבושו מהורם
מאד, אך התחתנות מועילה השיבה לו מה שלקחה ממנו פרים.
הוא נשא אשה מבלי אהב אותה ותולד לו גם בנים, יען שהאכסניט
ובנות פרים עוד לא השחיתו את כשרונו להוליד.

הוא החל לנסוע בחברת אשתו. בקר את מסימות התרופה היותר
מסורסמים את בן, ביאריץ, מונטי קרלו ובכל מקום לא רף ממנו
שממיו.

אכן, הוא היה משומם גם במונטי קרלו, יען שגם המשחק היה
לו לזורא. בנוגע לנשים בזה אותן וראה את עצמו כנכזה, עת היה זוכר
כי יכול שנים רבות לבלות עתים נעימות בחברת היצורים הרקים
והנכזים האלה.

רק תאווה אחת עוד לא עזבתו — התאווה לאכסניט שמשל בו
כליל, שאכלו אותו, נוססו את השרידים האחרונים של בריאותו, ושיחד
עם זה נתן לו יכולת להרגיש את עצמו כיצור חי, השכרות נשאר לו

רבות מהעוברים בדרך מתו ונקברו בין ערמות שלג. גם מברוססא ומחוזות מודיעים בדבר הזה.

הגבירה הכבודה אשת השר אליהו פאשא מאספת בכל שנה כסף מנשים נדיבות, להלביש את הנערים העניים שבתלמידי בתי הת"ת בחאסקוי ובבאלאט, בשנה הזאת קבלה נדבה למטרה הזאת מהבאראנעסס אלפהאנס דע ראטהשילד בפאריז אלף פראנק, ובימים האלה תחלק בנדים למאה וחמשים תלמידים עניים.

מב"ע המורקי סאבאח מודיע כי בסמטבול קרוב לחירקיא שיריף גר אחד המחמדים נודע בשם חליל איפענדי והוא בן מאה תשע ועשרים שנים, כל חושיו אתו, ובריא אולם הנהו.

בין הדיינים אשר בתעלת הבאספהארוס יש אחד הנודע בשם קאראקיוולפי כתבי תעודותיו נברר הדבר כי הנהו עתה בן מאה ועשרים שנה. בריא אולם הנהו, ומתהלך לפעמים בדרכים רחוקות מהלך עשר שעות ביום.

מצרים.

קיי רא . קבלת התענית של הירח הקי "ראמאדאן" אצל מישלמני מצרים כיצד? ביום אשר בו יחול מולד הלבנה (כתבול ער"ה אדר ב') אשר בשנה הזאת הל אצלם ההודש ראמאדאן בירח הזה) כשעה הרביעית אחר הצהרים, מתאספים כל זקני הכפרים — השיבים — והעירות הקטנות אשר סביב לעיר הבירה,

קיים, אשר פירותיו יחולקו מדי שנה בשנה לדברים טובים. ביום הולדת מלכנו יר"ה, נקרא דרור בפקודתו לכל אסירי המלוכה אשר עברו עליהם שני שלישי ימי מאסרם, ולעזרת אלה האסירים בעד חובות קטנות התנדב הוד המלך מכיסו שלש מאות לירא מורקי, לשלם חובותיהם ולהוציאם לחפשי.

בשביע השמישי לירח פעברואר החולף מתו בעיר הבירה שלש מאות וארבע נפשות; מאה ושמונים מחמדים, ומאה וי"ב ניצרים ושנים עשר יהודים.

הוד מלכותי השולטאן יר"ה הואל לכבד באות הכבוד מיג'דיאי מדרגה השלישית את אחינו הרופא משנה לשר אקף, דר' משה ברוזילי העובד עבודתו בצבא ארצנו זה שבוע עשרה שנה.

להצעת שר המסחר והמלאכה, יצאה פקידה רוממה לת"י שוים למנהלי קופת הקבוצין (שפאאר קאססע) להלות כסף לבעלי בתים וקרקעות באפיתקי על בתיים או קרקעותיהם, בנשך שמנה למאה לשנה.

הוד מלכותי השולטאן יר"ה אשר לנדיבות רוחו אין קץ, הואל לשלוח בימים האלה נדבה מאוצרו הפרטי מאה ושבעים אלף גרוש, לחלקם בין עניי תושבי מחוז אירזירום הסובלים חרפת רעב.

ממחוזות אחדים בתוגרמה מודיעים כי גבר החורף מאד, בדירנכיר וב'מלים מכסה שגג את הארץ בנוכה שני מעשטער, כל הדרכים נתקלקלו, אין יוצא ובא, נפשות

בסא מלכות, כמתנולל ברפשי, אם רק עקרו מלכם שרשי כל רגש עדון מהור ומחקו ממוחם כל קו של פעולה חיה וגאווה נשאה.

הנסיד פ. אמנס לא ימנה במספר המאבדים עצמם לדעת, יען כי חסר לו האומץ להרעל או לשלוח כדור במחו. אך אין ספק שהוא מאבד עצמו יען כי הרג את עצמו לאט לאט וברצונו קפד את חייו אשר נתנו לו לשמחות בתוך העושר המעטרהו.

פרק תשיעי.

מחשבות מעוררים לחשוב. — משפטי סופרים שונים על אישור האדם.

הסרון דעת היא תמונת העניות היותר עציבה ורעה. (פאלמי). לב נשבר לא ינחם בדברים. (שילר). לעברים היה דמן לזרא אף שהיה מעמו מתוק מאד, יען כי שלחו אותו להם מן השמים, בלי עבודה וכמספר רב; אך תחת זאת לעולם לא יזכה לזרא לבני האדם הלחם שהם אוכלים בזיעת אפיים. (גורצ'י).

אין עצה ואין תחבולה נגד גורלנו. לאהוב הוא אושר, ויש עוד עושר גדול מזה, לדעת שאין שנהאבם בשוחים בזאת.

בנו האשם תמיד אם לא יאהבו אותנו. (א. סיו). מי שצרכיו מעטים לעולם לא יעני. (ולטר). טוב שנעזוב את התבל מאשר תעזיב איתנו. (א. סיו). גבורת האדם כלולה בכחו הרוחני ולא החומרי. לא הגוף כי אם השכל נותן לו תחבולות להגן על נפשו ולמשול. לא הגוף כי אם הרוח כולל בקרבו את הרצון, האומץ, המשמעת, הסבלנות, ההכנה להקריב

עצמו לקרבן. (סימפונדי).

לא גדולה היא המדה לחיות נוח לבריות, בוסח ואוהב שלום בשעה שיעמרוך עושר, ספק, כבוד, משמעת ותהלות, עת שהכל ישתורך. (ליברטי).

מי שחילק בעד נפשו, אינו שיה לחיות על הארץ.

החיים טיול: נתאמץ לקשמו. (משירה נאפוליאונית)

יודע אני כי התמונה חלום, המענין לפעמים את האמת, אך ברמיתה אותי תמצית נחם. (מטסטיוו).

אם יש בידי לחם ומים, אז מרגיש אני בירי כח להתוכח אדוהי.

האושר עם יופיתר עצמו. (גווי פתן).

אויב בריא ונקי יוכל להשיב את החיים, ומדוע זה לא תבריא

נפש חולה משפע רגשות מהירים ונשאים? (א. סיו).

החיים נתהווים מן רגעים. (למרטין).

לדעתי שני מיני יסורים הם: יסורי הלב קדושים ונאמנים, ויסורי אהבת עצמו שפלים ונכזים.

החיים נסיעה שתכליתה חיים ולא מות. (א. סיו).

ויהי היום וישתתפו האמינה, התקוה והאהבה בעבודתם ויבראו

תמינה נפלאה: את הסבלנות. (גיתו).

חסרון העבודה ואהבת העבודה, הם שני מעלות גדולות בחברה.

(פרנקלין).

מדוע זה נעזוב את העבודה שכבר החלונו ולא נמשיכה? מדוע

נתאמץ להחל מחדש מה שכבר נעשה? הלא הוא רק פזור עת ופחות

לשוא, שהיו יכולים למצא ענין טוב יותר. (פ. ברמר).

כל הרודף אחרי מטרה נשאה באומץ לבב, בהתגברו על כל

המכשולים המונחים על דרכו, ישיג בסוף כל הסופים את המקור המבורך.

(מרנריתה פולה)

כהעם כהממשלה יחד סוקרים את ימי חניהם ומועדיהם וציעי
דתייהם, ומגדלים את הגענועים בלכב ילדיהם, ושיפכים עליהם רוח
נעלה, רוח מלא תשוקה לענינים רוחניים.

ברוך שחלק בכבודו. — הוד רוממות הכריב ככד את אחינו
השר הרני בייא הי"ו ראש מכברי החשבוניות בבית מועצות
האוצרות באות הכבוד „מנידיאי“ מדרגה שניה.

עושי שבר. — בימים האלה באו הנה שלשה מהגדרים
מהוללים, לחקר ולדרוש היטב בדבר סגירת מימי הנילים לבל
יפלו אל הים, וישארו בהאגנים הגדולים אשר יעשו במקומות
מינהרים, למען ירונו את הארץ בירחים אשר מימי צנורות הנחר
יחרבו ויבשיו. המפעל הזה יביא ברכה רבה למצרים, ויהפכו אדמה
מלחה וציה לנאות עדן. המהגדרים נסעו לכקעת הרועים אשר
שמה רוצים לעשות את האגן היותר גדול — לשים עיניהם על
המקום הזה.

נשף חשק. — אחינו ראשי הלשכות בני ברית „מיימונידות“
לשכת האשכנזים הי"ו, מנן דוד לשכת הספרדים הי"ו פה, השתדלו
והכינו נשף חשק לטובת ביה"ס אשר יסדו פה. ה' ה' ה' ל
נרינבערג, וע"י הא' הנכבדים אליהו, ברוך סאלוואטאר הי"ו,
השתדלו הרבה בסכירת הכרטיסאות וביפוי של אולם המחול,
וב"ה כי השתדלותם עשתה פרי יסודה. כל גדולי ונכבדי אחינו
הספרדים והאשכנזים הי"ו לקחו חלק בנשף חשק הזה, לטובת
ביה"ס הגל. הרייח מלבד כל ההוצאות עלה לערך אלף וסאתים
פראנק, ברוכים יהיו העושים והמעשים.

פה מקום אתי להעיר על הדברים הקשים בנידים הנאמרים
בהחבצלת ג'יון 15 במרה נפרזה מפי עט סיפר מהיר החח"ש
הר"א רוקה הי"ו, על דבר התנהגות לשכת „מיימונידות“ וחבריה
שלא בששטר וסדר נכון, הן אלה כי בכבודות תתנהג, אולם כ"ז

לפני הבית העליון של בית מועצת השומרים, הזקנים הנ"ל אשר
כל אחד מהם יביא אתו ארבעה או חמשה נכבדים מכפרו או
מעירו רוכבים כולם על סוסים קלי המרוץ, לבושים באדרות
שחורות ורחבות, מבית מועצות השומרים יקדמו פניהם בנודדי
צבא, ובלהקת מנגנים המשמיעים מנגינותיהם. גם רבים מתושבי
העיר הבירה יבואו שמה, מכל בית מסגר אשר בה כתה אחת
נושאת את דגלי הדת והבר מחללים בחלילים ומכים בתוף לפניה,
משם יעברו בסך להסבצר — ציטאדעללע — אשר בראש הרחוב
הנק' מהמד עלי — שם יושב הקאדי והמופתי, והמורים הראשים
אשר לבית מדרש הנכונה ללמודי הדת, פה — מדרש אל אזהאר —
על יד התהלוכה הזאת מתקבצים המון אדם רב לאלפים ולרכבות
עדי יהיה המחנה כבד מאד. בהסבצר הנ"ל יתעכבו עד חשבת
הלילה, ושם יקבלו המלומדים את עדות "עדי הראי" כי ראו את
הלכנה החדשה. אחר קבלת העדות ישמיע הקאדי כי הירה
המקודש בא ועל המושלמנים להתחיל תעניתם. תומ"י מתחללים
הנקבצים לבתות קטנות משלשים או ארבעים איש, ובראש כל
כתה עוברים עשרה אנשים נושאים לפירי, אש ואירים באירים,
ואיו מהם מכים בחוף ובחליל. בין כל כתה רוכבים איוו טנני.
הכפרים ועוברים בכל רחובות העיר, והילדים קוראים בקיל, צים
צום.

העברה בסך הלזאת תעשה רושם גדול על כל איש אשר
לו לב רגש, העבודה של שמחה מרוסמת את נפש האדם, עבודה
בשמחה שאין בה חוללות, כ"א יראה מסגרת במסגרת צהלה
פנימית שאינה כמלת פחד על העוברים והשבים, ואף לא תשליך
עליהם טמאי בוז, כ"א נעשית ברחב לב ובחשתפכות נפש. וכאמת
מצוינים הסה מושלמני מצרים בהמדה המשוכחה הזאת, שכל
עבודת דתם נעשית בשמחה וברחב לבב לקראת כל איש ואיש,

73. הספן לעשות טוב ולכמנע מעשיות רע, המס חבני לך
המכריעות את דעת האדם.

74. אחרי כל הנסיונות שינסה האדם צימי חייו ימלא כי אין
אשר כהאשר אשר לאדם צולילו את זממו מכה אל הפועל.

75. חפץ המותרות (נוקסוס) משנס את טבע האדם מן הקלה
אל הקלה, ומציאתו ליד מזה נשתנה כי נקל להרעימו ולהכעיסו,
וכבר מאל להשלים חפלו.

76. הסלום הסנו אחד מחפצי האדם היותר נבחרים
וגעלים, ואשרי האדם אשר צנורלו נפל הספן היקר הזה.

77. סנדיבות וסקמלנות סן שתי אחיות סלריכות ללכת שלובי
יד וזרוע, סרשונס לתת לכל דבר טוב ומועיל, וסשניה לחדול מכל
רע ומלחא.

78. ססידת זקנים צנין סוא.

79. רבס דעת סבטלס סמביחס לידו שטמוס, לכן גם מלחכס
נקלס מלחכס סיא.

80. אב אחד מכלכל ומפרנס את עשרת ילדיו, ואין עשרס
ילדים מכלכלים את אביס סיידי.

81. צוסיג סבעולס: סאחד יס לו מקור מחיתו וסוא מת,
וססני גוע צרעב וסגסו סיי.

82. ססקרן אינו מאמין בשים אדם,

83. רוב סענייס סנס נדיבי לב.

84. את סכל יסיג סאדס מחיר סכסף, זולתי ססכל וסבינס.

85. סמחוקת סנס סאש סמיסכס אליס כל אשר סבינס.

86. ססכל מדבר את אשר סוא יודע, וסכסס יודע את אשר

סוא מדבר.

87. סכל אחד צומסר לסאל קרס שלסס סכמיס יסיבס.

מכל הקמיעות המאשירות את האדם העבודה היא היותר במוחה.
(יש. נודיא).

הוי זהיר באשה שהוא צמח רב וענוג.

האהבה העבודה הדמיון המחשבה הם ארבע כותלים של היכל אחד.
(גנר).

משפטים קדומים הם הרוצחים העונות הם הגנבים (ויקטור הוגו).
להעבודה מלבד שהיא מקור מים חיים מבורך יש עוד כח

רוחני כמס.

כל אושר הוא מורכב מאימץ ועבודה.

מי שאינו זורע אינו קוצר.

האושר הוא עונג נעים.

החפץ היותר נחוץ לאדם הוא האדם.

תם.

אמרי בינה.

מתורגמים, מאוספים ומהודשים

י"ה

שמיאל א. מיקטין.

(המשך מגליון 22)

70. אין דבר סעמד נגד סרלסן.

71. כעוסר אינו מותר סאדס צחיו, זולתי סבס להגיע אל

המטרה.

72. סעמל להעמיד את דעסו, אין מזה יותר קיבס מהמדה

סאלת.

אחד, ופה יש לו הזכות על שמנה ימים וישיג פעמים בכל יום מים חמין — מהעע — להשיב נפשו השוקקה, ולפעמים גם מזון סעודות אחדות. זכרה להן אלקי לטובתה.

אירח נכבד. — הר"ר רוד שו"ב מוסר ומנהל קמושבה "משמר הירדן" בא הנה לרגלי מלאכותו לטובת המושבה משמר, וגם לטובת ביה"ח "שער ציון" אשר בופו ת"ו. הרח"ח ר' אלעזר רוקח הי"ו וה' ל. גרינבערג הי"ו עוזרים פה על ידו לסלול לו דרך ללבב נדיבי אחינו כי יקחו חלק במעשה הצדקה הזאת. ולפי ששמעתי הכמות הרח"ג כי ס' רפאל אהרן יצ"ו ראש הרבנים פת, כי ישתדל בכל כחו אצל בני עדתו לטובת מלאכות הר"ד שו"ב הנ"ל, וראוי הוא לסמוך עליו, כי דבריו יעשו פרי ישוב לו, כי אוהב ואחוב הנהו לכל, ומקבל את כל אדם בספ"י, כספרדי כאשכנזי באופן נעלה מאד. ובאמת לולא הקנאה והמשטמה אשר נטע לפנים נאלדרינג על לבות אחדים מאחינו האשכנזים לאמר כי אחינו הספרדים לא יתנהגו אהן בצדק וכיושר — אשר באמת לא היה כזאת מעולם — כי עתה כבר הלכנו אחוזי יד ושלובי זרוע בכל עניני העדות לישראל פה הספרדים והאשכנזים, ורק ע"י... נאבד טיבת הרבה, ובכ"ז אמת מקור השלום וסוף המיבה לבוא.

וישחו בנות השיר. — בימים האלה מת פה המנצח בנינינות הנפלא פ. בילאוו. רופאי ברלין יעצו אותו לנסיע הנה לרגלי מחלתו, אבל המות קדמו. כל גדולי ירבי העיר לוו אותו אל בית מיעד לכל חי. ה' פ. בילאוו מלבד שהיה מנצח על נגינות נפלא עוד היה בעל מדות נעלות, ועניו. סבל עדי כי לא רצה לקבל שום "אית כבוד". די לי — הי' אימר — אם הנני מצוין באות אהבה של היר מלכות העם אשר יכירו את פשרוני.

המין נסיכים ורוזנים באים בהרף הזת לבקר את עתיקות מצרים. כן באה הנה הנסיכה הגדולה אלמנת הנסיך הגדול המנוח רודאלף י"ע כס אימפריא, על משך עשרה ימים.

נהירין ליה שבילי דרקייע כשבילי מצרים. — השר הגדול מוכתר פשה סמלא מקום ממשלת תיגרטמה פה, הדפים ספר גדול בעל שני חלקים, אשר תוכנו הקירות ודרישות בחבטת התבונה והשקפות בשני המזרח פה ולוחות התבונה. את הספר הזה הגיש מוקטר לכבוד הוד רוסמות הכירוב, אשר בהגשת הכבוד שר השר הגדול הזה ג"ב שיר נפלא לכבוד רוסמות הכירוב יר"ה. הן לצדק ימלך מלך, בימינו ובימינו נושע תשיצת עולמים כעתרת המעתיב

שמעון וויינשטיין

מאשר הרבה נאלדרינג לגרות מדון בין אחים, עדי כי רבים מחברי הלשכה לא זכרו כרית אחים, ולא לפלא בעינינו, כי מעשיהם בכל יום והרבה דברים נשגבים מעולים ומועילים יורדים לשמיון בעון המחלקת אולם ב"ה כבר נגרשו ויצא מדון, ושלום העיר ישוב לאיתנו, ובאמת ראוי הוא לתהלה ה' ל. גרינבערג הי"ו, כי הוא אך הוא יעמוד וינע להעמיד את הלשכה וביה"ס על סכין כל יומם, ומבחר עתותיו יגיש מנחה על מזבח החסד והצדקה הן בהתנהגות ביה"ס, והן בעניני התנהגות העדה. והמדה היותר טובה אשר טנו חב"ל בנחני צדקה, יתן ויתנו אחריכ" תמלא את כל לבבו, ואם כי הרבה אייננו ולפעמים גם רוגז וכעס יפגוש בדרכו הלזה, אולם אין בכחם לעצרהו מלכת בדרכי הלזה. תהי משבורתו בפולה מבעל הנמול. יודע שחשבו. ב"ס האלה וקירות רחובות העיר לבשו מחלצות הודעות גדולות נושאות עליהן חותם תכנית ודמות ה' פיקסאן ההיפניטיסט המהולל המודיע ומבשר, כי יראה לכל הבאים לראות את נפלאית ההיפניטיזם וקריאת המחשבות, ועוד דברים נעימים במסחרי המבע, וכבר הראה את נפלאותיו פה זה חמש פעמים לפני קהל נאמנים שהיו בתוכם חכמים רבים ורופאים מהוללים. העורך דין הח' המלומד מרפורנו, אשר התכוון היטב למעשה ה' פיקסאן יצא כנבור ויערך מלחמה בהעתונים על ה' הנ"ל, ומראה שם כי כל מפעלות ה' פיקסאן אך בתחבולות וערמוניות יסודן, ואין אתן כל חבטה. אמנם לא חדש הוא הריב בענין הזה, ונפלאית ההיפניטיזם יש להם טיפנים ומשמילים.

חסד וצדקה. אחינו הנכבדים ה' ש. י. קאזיסר. וה' א. ראף הי"ו עמסי עליהם המשא לעורר את לבב הנשים העכריות בעירנו, כי תפעלנה גם הן דבר מה לטובת צרכי בני עדתן, ונמרו אימר ליסר חברתינשים אשר תשתדלנה לטובת הכנסת כלה של יתומות ובנות עניים שאין יד אבותיהן סגעת לתת להן נדח בהגיע פרקן לנשואין, או יולדות עניות וכדומה. האדונים הנ"ל סבבו סבית לבית וועוררו את לבב אחיותינו כי תקנה חלק בזה. ויבחרו בהאשה הנבירה המפורסמת מרת ט' בזומבערג הי"ו כי תהיה הסיבת לבסוף הצדקה הזאת, ואחר הכחרנה הנשים בעצמן בוער מיוכן ומקרבן. יתן ה' משרתן הגדל ותשגשג מעלה מעלה. כן יזכרו לטיב ה' גאלדענבערג הי"ו, ראש חברת "צעירי לימים" ועוזריו, על דבר התבנסות אשר יסדו ומשתדלים בכל אפשרותם להחזיק, כי מי יודע מרת נפש העוברים ושבים העניים אשר אין להם לשלם אפי' שכר לינת לילה

88 סעניות חונס חרפה.

89, חסדון סכטף סוף סבת כל סדלגות.

(סמך ינא ח"ס)

חידה.

בן למך בראשונה אותי המציא וברא,
ובשם משחית לכל יצורי תבל לי קרא,
רבות בשנים ככה על משמרת עמדת,
ויצורים רבים בעצמי השמדת.

בדרך פלג כל באי העולם הפכוני
ולתועלת לכל בני חלוקה הם שמוני,
בי יבני כמו דמים מירות ומגדלים,
בי ייסדו בתי חמד ארמנות והיכלים.

הראשון אשר השתמש בי למעול מעל,
חמאו נשאר שמור לישראל כסף רעל,
ועוד היום ישתמשו בי קנאים,
לרדוף עושי מעשים בעיניהם בלתי גאים.

ולו כל העולם את שמי לטובה יבחרו,
ושמי בקרבי לתועלת כל החיים שמו,
כי עתה מה מאד הייתי מאושר,
וכל אחד ואחד הלך בדרך הישר.

חידה הייתי ולחידה בעלי שמני בזה,
גם תמול גם היום הנני מכל נעלם,
ולמחר יוכל להיות האות הזה,
ואותיות שמי יבורר לכל העולם.

שושן.

היותר גדולה באפריקא היא קירא בירת מצרים ובה שלש מאות וחמשה ושבעים אלף תושבים.

באמריקא מדפיסים עתה ספר קורות הארץ וכל המלחמות אשר היו בה מאז הגלותה ועד היום הזה, והספר הזה יגדל בכמותו מכל ספרי התבל. מאה ועשרים חלקים לספר הזה, ובכל חלק אלף דפים באורך שבעה חלקי מאה ממעטטער. היוצאת ההדפסה תעלינה לשנים עשר מיליאן פראנק.

אין ארץ אשר בה ימכר מאבאק לעשן במשקל רב בארץ ספרד אשר בה יעלו עשן גם נשים וילדים קטנים. בשנת 1893 נמכר בארץ ההיא מאבאק במחיר קרוב למאה וששים מיליאן פראנק.

בסערה אשר היתה באקלאהאמא בירח החולף מתו שלשים נפשות, וביניהן אשה אחת חודית אשר כבר הגיעה לשנת המאה ועשרים לימי חייה.

בדאהלאנענא (אמריקא) מת בימים האלה איש נודע בשם סייגראנט, בשנת המאה ושבע לימי חייו. בהיותו בן תשעים ושמונה שנה בא בבית הנשיאין בפעם הראשונה.

מאן בעי למיזבן סגא דחיי?

נשלח אלי יין כשר של פסח ממדינת אונגארן, וכבר נבחן מכמה רופאים מוסחים דפעה"ק ומשתמשים ממנו בבתי הרפואות, ויפה כיחי לחולים וחלשים ובריאים. מחיר כל בומעלקי שמינה גרוש — נמכר אצלי בביתי בשער הפינה, ובחוד העיר בבית הרפואות של האדון הר"ר יחזקאל מאנדלמאן נ"י, ובבית הרפואות של למען ציון בנחלת שבעה, ויחי' ג"כ בבית מסחרי אשר אפתח בקרב הימים לפני שער יפו ת"י. — חמרא וחיי לפום רבנן חיי וחמרא לפום רבנן ותלמידיהון.

יחזקאל וויינבערג
לפנים הרב דגליל מ' אויוואך.

מודעה גרויה מב"ד הצדק.

כאשר נגזר מבית ר' מאיר ב"ר עזריאל הכהן מפאניוויז וועקסיל חתום מאת הרב ר' יצחק ווינאגראד ע"ס שלשים נאפליאן נכתב ביום 19 יאנואר 1893, לשה חדשים וכבר עבר מזמן פרעון הוועקסיל כשמונה חדשים ונתפרסם הדבר בקאנסעלרייע רוסיא ובהשארנייע של הממשלה יר"ה — שלא ישולם למכיא הוועקסיל הנ"ל, עכ"ז מי האיש אשר נמצא בידו הוועקסיל הנ"ל, או ידע מזה יודיע להרה"ג מו"ה שמואל סלאנט שי' או לבדה"צ וישיג מתנה בעד מרחתו, מלבד המצוה שיעשה בזה השבת אבידה ממש — ושכרו יהיה כפול מן השמים.

(מקום חותם ב"ד צדק דקחל אשכנזים)

חדשות לבית ישראל.

הנסיך פערדינאנד נשיא בולגאריען, שלח בחולד לו בנו הבכור יורש העצר, אלף פראנק להרב ד"ר גרינואלד ראש הדיבנים בסאפא לחלקם בין עניי ישראל.

באמשטרדם פרצה אש באחד הבתים אשר ברחוב היהודים ואשר בו גרו משפחות אחדות מאחינו בני רוסיא וישרפו שש נפשות, ועוד כמה נפצעו פצעים אנושים. הכידיבי מושל מצרים שלח בימים האלה את נדבתו מאוצרו הפרטי, ארבעים לירא מצריות, לבתי חסד אשר בקאירא בירת ארצו.

הבאראן יעקב דע מנשה ראש עדת ישראל באלכסנדריא, עשה משתה בארמונו לכבוד הנסיך לואיס מסאפאיען אשר ישב ימים אחדים בעיר ההיא. אל המשתה באו לבד הנסיך, כל גדולי ונכבדי העיר, ושרי הממשלה.

כנודע נאסרה השחיטה בשווייץ משום צער בעלי חיים, ובהאסור כתוב כי אין רשות לשים אדם להמית בהמה גסה או דקה כמרים תיבא הבהמה במצב שעמים למען לא תרגיש צער השחיטה או הנחירה. הנוצרים משתמשים במקבת להכית בו על מוח הבהמה להטמה טרם הנחירה, ומהיהודים אשר לא יוכלו לעשות כדבר הזה נכרת טאבל בשר כשר. והנה הציע אחד החכמים להשקית את הבהמה אלקחל בטרם השחיטה, וכבר עשו נסיון, וישקו שור פר ספירט — כמיבן בחזקה — עד תשעה ליטר ואז נפל שכור וישבב כאבן דומס, ולא הרגיש אף דקירה במחט, ותונש השאלה לפני רבנים, אם מותר לאיש ישראל לאכול בשר שחיטה כזאת, ופסקו לאסור.

חדשות שונות.

שתים עשרה עירות בכדור הארץ, אשר מספר תושביהן עולה ליותר ממיליאן, מהן ארבע באיראפא: לאנדאן, פאריז, וויען וברלין. חמשה באזיא והן: קאנטאן, טוקיו, סינגאפון, סאגאן, באוואלשאנג, ושלשה באמריקא הן: ניויארק, פהילידאלפיה, ושיקאגא.

בשמונה ערים באיראפא גרים יותר מחצי מיליאן נפש, והן: קאנסטאנטינאפול, פעטערסבורג, מאסקווא, גלאסגאב, האמבורג-אלטונא, מאנטשעסטער—סאלפארד, לעוערפאל, ובירמינגהאם. באזיא תמצאנה שתיים עשרה ערים כאלה והן: סידסין, באמביי, קאלקוטא, האנדשו, מראנ-טון, פומשו, פעקינג, סוטשו, טשאנגטשי, שטאוהינג, סאקטשו, פאטשוק, ובאמריקא שלש ערים כאלה והן: באסטאן, ריא דע זשניירו, ובואיאנס אייריס. באפריקא ואימפראליא אין אף עיר אחת אשר מספר תושביה עולה לחצי מיליאן. העיר היותר גדולה באוסטרליא היא מעלבורן ובה ארבע מאות ושנים ושמונים אלף, והעיר